

Telegraful Român

Organ național-bisericesc

Abonamentul:

Pe un an 40 coroane. — Pe șase luni 20 coroane. — Pe trei luni 10 coroane.
Ziarul apare Marția, Joia și Sâmbăta

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Cuvânt de salutare pentru Maiestățile Lor

rostit de P. S. Sa Episcopul Dr. Miron E. Cristea la Parastasul de pe Câmpia Turzii în 28 Mai 1919

*Maiestățile Voastre,
Iubit popor român,*

Indoît sfânt este pământul, pe care ne aflăm acum, pentru că în țarina lui se odihnesc scumpele moaște ale marelui Voivod *Mihai Viteazul*, care nu numai cu mâna, ci și cu fapta, ba chiar cu suprema jertfă, cu jertfa de sine, a arătat iubitorilor noștri frați de dincolo de Carpați calea spre falnicul nostru Ardeal.

Se mișcă astăzi țarina din trupul lui, simțind, cum Maiestatea Voastră, ca bun român și bun creștin, ați venit — însoțit de adorata noastră Regină și de entuziasmul românilor de pretutindenea — să-i aduceți — precum ați mărturisit aseară — prinosul de înaltă recunoștință Aceluia, care mai întâi ni-a croit calea supremului nostru ideal; ear sufletul marelui Voivod se veselește acolo sus în cer, văzând că Maiestatea Voastră — ca un al doilea Mihai — nu v'ați oprit cu oștirile la Turda — acest loc de obștească jale — ci — înaintând victorios până la Tisa — ați înfăptuit visul lui și visurile noastre cele mai îndrăznețe, câștigând neamului românesc prin fapte de netrecătoare glorie o dreaptă, bogată și binemeritată răsplătă pentru moartea lui de mucenic și pentru suferințele noastre de veacuri.

De altă parte suntem aici la cheia și poalele istoricilor noștri Munți apuseni. Deasupra lor plutesc în sbor vulturii, acest simbol al idealurilor mărețe și al avânturilor sublime; adâncurile acestor munți cuprind lamura celui mai de preț aur; ear prin văile și plaiurile lor romantice locuiesc vitejii

noștri *Moși*, acești fii de aur ai neamului nostru românesc.

Din sinul lor s'au coborât Horia, Cloșca, și Crișan, precum și craiul munților lancu, toți mucenici ai avântului pentru desrobirea noastră.

În fața acestui sfânt mormânt și în fața acestor vestiți munți, de unde ne-au venit tablele legii noastre naționale românești, ne închinăm înaintea Maiestății Voastre nu numai cu omagială supunere, ci cu nețărnută iubire și cu inimile pline de recunoștință, pentru că Maiestatea Voastră — cunoscând vitejia ostașilor, întemeiat pe virtuțile țaranului român și inspirat de aspirațiunile atât de firești ale neamului și de îndemnul luminărilor sfetnici ai tronului — ați călcat în momente hotărâtoare pe urmele lui Mihai.

Să fii în veci slăvit, Călaș ce ne-ai dat, ca moartea mucenicilor noștri să nu fie în zadar.

Românimea de dincoace de Carpați va păstra o vecinică recunoștință ostașilor din vechiul regat român, cari — în frunte cu M. V., supremul lor Căpitan — au întregit hotarele patriei române, desrobindu-ne și înscriind în istoria neamului cele mai strălucite pagini de glorioase fapte.

Ear Maiestatea Ta, scumpa noastră Doamnă și Regină, care atât de conștient ai conlucrat la întruparea aspirațiunilor noastre și ai contribuit la sosirea frumoaselor zile istorice cu atât de adânci emoții, fii fericită, că ai dat naștere dinastiei române din viitor, care doresc să fie concrescută și una cu poporul român, precum astăzi, așa și pururea, și în vecii vecilor. Amin.

cipesei *Ileana*.

Soarele strălucește mai mândru, tricolorul nostru falfăia pe străzile cu arcuiri triumfale, pe clădiri particulare și publice, împodobite cu flori, cununi de brad și covoare în mii de culori. Prăvăliile închise, dar în vitrinele lor se văd icoanele Suveranilor români.

Pretutindeni se mișcă o mare veselă de oameni, atât sibieni, cât și lumea venită din satele apropiate și depărtate ale județului.

Trupele și jandarmeria noastră, formate din feciori bine încheiați, susțin ordinea de-a lungul străzilor.

Pe peronul gării Sibiului așteaptă șefii de resort, dnii Braniște, Boilă, Hătegan, prefectii Comșa și Dörr, reprezentanții autorităților bisericești etc.

În gară sosește întâi trenul ministerial și al comandamentului, cu dnii *Ferechide*, prezidentul ad interim al consiliului de miniștri, *Maniu*, prezidentul Consiliului Dirigent, generalul *Mărdărescu*, ceilalți miniștri și șefi de resort, ofițeri superiori, reprezentanții presei și alte persoane.

Trenul regal intră în gară la ora 11^{1/2} înainte de amiază. Familia regală coboară aclamată de publicul întrunit pe peron.

Compania de vânători dă Suveranilor onorurile, muzica întonează Imnul regal.

M. Sa Regele trece în revistă compania de onoare.

Prefectul județului, dl N. *Comșa*, rostește calde cuvinte de bunăvenire. M. Sa răspunde adânc mișcat. Se fac prezentările persoanelor oficialității; ear doamnele dau M. Sale Reginei buchete de flori.

Dela gară Suveranii și prințesa *Ileana* pleacă în automobil spre oraș, precedați de automobilul cu primarul și prefectul orașului.

În fața gării se înalță poarta de triumf, cu două mari drapele, având la mijloc marca României și pe o lature inscripția: «Trăească Regele și Regina», pe altă lature cuvintele: «Trăească Regele tuturor românilor».

Lângă mănăstirea Ursulinelor s'a construit un turn în stil românesc, care înfățișează *Bănatul*. O delegație de bănațeni aștepta aici trecerea domnitorului. Inscriptia indoliată: Torontal, Timiș și Caraș-Severin, arată durerea ce preocupă astăzi pe toți românii.

Suveranii trec prin strada Ciznădiei, — unde alte două turnuri înfățișează județele nouă ale țării, — ajung în strada Poplăcii, apoi în a Măcelarilor, la Catedrală.

Aici sânt așteptați de P. S. Sa Episcopul Dr. E. *Miron Cristea*, cu mare asistență.

Se oficiază serviciu divin și se cântă câteva măestre compoziții, dirigate de dl George Dima.

În mijlocul manifestațiilor de respect și iubire, Suveranii sosesc dela catedrală în pavilionul din Piața mare. De aici se admiră defilarea trupelor și *cortegiul etnografic*, care a durat timp de aproape trei ceasuri.

Un cortej atât de admirabil, în frunte ca totdeauna cu preoții și învățătorii satelor, nu credem că a mai văzut vreodată

Suveranii în Sibiu

Orașul împodobit. — Sosirea în gară. — În oraș. — Defilarea. — Seara. — A doua zi.

Intreg poporul Sibiului a trăit în 31 Mai 1919 o zi istorică.

Niciodată, decând există acest vechi oraș, nu s'a văzut o sărbătoare mai impunătoare și mai demnă, decât marea festivitate de Sâmbătă, organizată în onoarea sosirii MM. Lor Regelui *Ferdinand* și Reginei *Maria* și Alteței Sale Regale, prin-

Ardealul. Portul falnic țărănesc și obiceiurile muncitorilor dela sate și munți, s'au scos la iveală în modul cel mai adevărat și poetic.

Poporul săsesc, dela sfârșitul cortelului, s'a prezentat d'asemenea cât se poate de bine.

Măreția zilei se putea citi pe fețele tuturor țărănilor.

Regele, Regina, Prințesa erau încantați de felul, în care s'au înfățișat satele județului sibian.

După masa, luată la Comandamentul trupelor, a urmat primirea delegațiilor și vizitarea bisericilor și a instituțiilor culturale sibiene.

La ora 8^{1/2}, seara un conduct de torțe, cu muzică militară, a parcurs străzile splendid iluminate ale orașului.

A urmat apoi banchetul dat de Consiliul Dirigent la Unicum.

La banchet au participat toate căpeteniile autorităților civile, militare și bisericești, atât române, cât și săsești.

Mai întâi a vorbit prezidentul Consiliului Dirigent, dl Maniu, apoi prim-ministrul Ferechide.

Cuvântarea M. Sale Regelui a fost ascultată cu cea mai încordată atențiune. Cuprinsul acestei cuvântări îl vom publica întreg, îndată ce îl vom primi.

Duminecă deminează Suveranii au plecat să vadă mormintele eroilor căzuți la Orlat și Săliște în anul 1916. Ear la ora 12:20 trenul regal cu MM. LL. a pornit spre Făgăraș și Brașov.

Zile de sărbătoare în Turda

— Dela corespondentul nostru —

Mare a fost bucuria întregii suflări românești de dincoace de Carpați la aflarea înălțătoare știri, că Maiestățile lor *Regele Ferdinand și Regina Maria* vor veni în mijlocul nostru; — dar îndoit de mare a fost bucuria noastră, a turdenilor, aflând că Maiestățile lor și-au exprimat dorința d'a fi conduși pe *câmpia Turzii*, la locul sfânt, unde marele erou întruhipătorul idealului nostru național Mihai Viteazul, își doarme somnul de veci.

Sosirea

Conform programei stabilite, Marți în 27 Mai la orele 7 d. a. a sosit dela Cluj primul tren cu dnii miniștri din vechiul regat român și anume; Dnii Ferechide prezidentul Consiliului, Constantinescu și Duca; membrii Consiliului nostru dirigent în frunte cu dnii Dr. Iuliu Maniu, Dr. Ștefan C. Popp, Vasile Goldiș, Dr. A. Vlad, Dr. R. Boila, Dr. V. Bontescu, Octavian Goga, general Boeriu, directorul căilor ferate Leo Bohățel, secretarii generali V. Osvadă și Mihai Popovici.

În gara frumos decorată se aflau toate corporațiunile din județele Turda-Arieș și Murăș-Turda, în frunte cu prefectii Dr. Zosim Chirtop și Dr. Vescan. Clerul ambelor confesiuni în frunte cu protopresbiterii tractuali precum și P. S. Sa Dpiscopul Dr. E. Miron Cristea, sosit în orașul nostru cu o zi mai înainte.

La orele 7^{1/2}, sara sosește în gară trenul regal.

Întâi se dă jos din tren Maiestatea Sa Regele, apoi Regina.

Sânt întimpinați cu puternice strigăte de «Să trăiască».

Pășind înaintea Suveranilor prefectul județului Turda-Arieș Dr. Zosim Chirtop pronunță următorul discurs:

Maiestățile Voastre.

Inima noastră saltă de bucurie că după atâtea veacuri de mari suferințe și grele asupriri, chiar nouă ni-a fost dată înalta cinste de a putea saluta pe pământul sfânt și istoric al județului Turda-Arieș pe iubiții suverani ai României Mari, cari au venit în acest oraș, ca să-și arete pietatea față de memoria Marelui Voevod, urzitorul idealului nostru înfăptuit astăzi și față de martirii desrobirii noastre Horia, Cloșca și

Crișan și Regele munților Avram Iancu. Profund recunoscători pentru aceasta Vă rugăm, Sire și Doamnă, să primiți omagiile și expresiunea de săvârșitei credințe a poporului din acest oraș și județ, urându-vă un bine ați venit! Dorim Maiestăților Voastre din tot sufletul, ca să Vă simțiți în mijlocul nostru atât de bine, pe cât de preafericiti sântem noi a Vă ști în mijlocul nostru. Să trăiască la mulți ani Maiestatea Sa gloriosul nostru Rege Ferdinand I. Să trăiască Mama tuturor Românilor, Maiestatea Sa Regina Maria. Trăiască Dinastia Română și Patria noastră întregită.

*

La finea discursului cei prezenți aclamează din nou pe Suverani, M. S. mulțămind pentru urările de bine, trece în revistă compania de onoare.

Se îndreaptă apoi către P. S. Episcop Cristea căruia îi strânge călduros mâna; asemenea îi întinde mâna și Maiestatea Sa Regina.

Prefecții Chirtop și Vescan prezentează Maiestății Sale pe membrii clerului și diferitelor corporațiuni, ear Maiestatea Sa Regina se îndreaptă către delegațiunea femeilor române. Dna prezidentă Lucreția Murășan biueventează pe Maiestatea Sa prin următoarele cuvinte:

«Maiestatea Voastră!»

În numele femeilor române din Turda și județul Turda-Arieș, avem deosebita fericire de a Vă putea prezenta omagiile noastre impletite din iubire, loialitate și recunoștință zicându-Vă bine ați venit, Stăpâna noastră!

Maiestate! Noi, femeile din Transilvania, până acuma um fost ca niște albine răslețe fără mamă, fără regina conducătoare. Acum, mulțumită lui Dumnezeu și Maiestății Voastre, care nici pe o clipă nu vați clintit în credința înfăptuirii idealului nostru național, Vă avem în fruntea noastră ca pre o mamă adevărată, mama tuturor Românilor.

Jertfele mari, fără pereche în analele istoriei, ce le-ați adus Maiestatea Voastră față de soldați în tranșee și spitale și peste tot pentru neam și patria acum întregită, Vă asigură nu numai nume neperitor, ci și iubirea și recunoștința femeilor române de azi și din generațiunea viitoare.

Ne vom năzu și noi a urmă faptele mărețe ale Maiestății Voastre.

Trăiască Regina noastră!

Trăiască Înalta Casă Domnitoare!»

Maiestatea Sa Regina a răspuns prin câteva calde cuvinte amintind, că este adânc emoționată de primirea ce i se face.

Dna prezidentă Murășan îi oferă apoi un splendid buchet de lăcrămioare și roze albe și prezentează pe damele prezente.

După aceea Maiestățile Lor se urcă în automobil spre a intra în vechiul nostru oraș. Dela gară până la palatul prefecturii, unde au descins, au fost întimpinați de poporul îmbrăcat în haină de sărbătoare cari în continuu aclamau pe Maiestățile Lor.

Orașul eră frumos decorat, iar podul de peste Arieș îmbrăcat în verdeată și ridicate pe el două porți triumfale.

Masa

La orele 8^{1/2} Maiestățile Lor au luat masa în sala cea mare a prefecturii, la care au participat întreaga suita Maiestății sale, dnii miniștri și toate notabilitățile din cele două județe în număr de aproape două sute. În decursul mesei dl prefect Dr. Z. Chirtop a ridicat în onoarea Maiestăților Lor următorul toast:

«Maiestățile Voastre!»

În restimpul scurt dela marea adunare națională din Alba-Iulia, unde s'a înfăptuit cu vot unanim România Mare, până în ziua de azi am avut din grația Maiestăților Voastre trei sărbători naționale. Una a fost când viteaza armată română a intrat în orașul nostru aducând cu sine disciplina și ordinea și mai cu samă eliberarea noastră de sub grija zilei de mâne. A doua sărbătoare a fost atunci când și-a ținut intrarea solemnă arta română, care ne-a emoționat sufletește, auzind propagarea frumosului și bunului în dulcea noastră limbă românească. A treia și cea mai mare sărbătoare națională o avem azi, când cu triumfala intrare în oraș a Maiestăților Voastre, văzându-ne visul nostru de secol înfăptuit. Entuziasmul și înălțarea noastră sufletească prin prezența Maiestății Voastre și-a ajuns culmea.

Pentru toate aceste bunătăți de care ne-ați făcut părtași, Vă aducem urările noastre de bine

Trăiască Maiestatea Sa Regele! Trăiască Maiestatea Sa Regina! Trăiască Dinastia Română!»
Cei prezenți au aclamat pe Maiestățile Lor. Maiestatea Sa Regele a răspuns următoarele:

Pentru Mine este o patriotică datorie, ca în întâia Mea călătorie în ținuturile desrobite să vizitez locul unde marele Voevod, care a ținut sub stăpânirea lui o clipă România Mare, a trecut din viața pământească în viața eternă.

Aici unde au trăit eroii Horia, Avram Iancu și ceilalți, am gândit că era pentru Mine datorie de a aduce sufletelor lor priosul Meu de recunoștință. Aceste mari figuri ale istoriei românismului au lăsat o moștenire sfântă, ni-au lăsat o iubire de neam mai pre sus de orice altă iubire.

Memoria lor ne-a susținut în toate timpurile de restriște, ea ne-a dat și curajul de a lupta până la sfârșit, și grația curajului acestuia și grația învățăturilor trase din viața lor, am putut ajunge la încoronarea visului, la făurirea României Mari.

Primirea ce Mi-ați făcut aici Mi-a arătat cât de adânc este zidită aici credința în neam și în dinastia română.

Să trăiască județul și orașul Turda!

Parastasul

A doua zi, Miercuri, la ora 9 a. m. s'a celebrat solemn parastas pe Câmpia Turzii, în locul unde marele erou, nemuritorul Mihai, și-a avut lagărul și unde își doarme somnul de veci. Des de dimineată poporul din întregul județ în frunte cu praporii cu steaguri naționale cu preoți și învățători mic și mare, tinăr și bătrân, bărbați și femei pereginau către locul sfânt.

Erau primiți de comitetul aranjator, și postată la locul ei fiecare comună după plașă. Rând pe rând sosesc automobilele cu notabilitățile, cu dnii Miniștri, P. S. episcop Dr. M. Cristea cu suita sa.

La orele 9 sosesc Maiestățile Lor și deodată cu sosirea lor, cerul până acuma înorat, se înseninează și soarele ne trimite razele lui binecuvântate.

Se începe serviciul divin din partea P. Sale Dl Episcop Dr. M. Cristea, încunjurat de protopopul Sibiului Dr. Ioan Stroia, asesorii consistoriali Lazar Triteanu, Dr. George Proca, protopopul Turzii Iovian Murășan, protopopul Târgul-Murășului Ștefan Russu, profesorul seminarial Dr. Aurel Crăciunescu și diaconii Dr. Octavian Costea și Dr. Gheorghe Comșa. Cântările au fost executate cu toată precisiunea din partea unui cor compus din mai mulți clerici din seminarul «Andreian» condus de dl Candid Popa.

La finea parastasului P. S. Dl Episcop Dr. M. Cristea a rostit cuvântarea (care o publicăm în fruntea numărului ziarului nostru de astăzi. Red.)

După aceea Maiestățile Lor au rostit câte o scurtă rugăciune, Maiestatea Sa Regina îngemănând la mormântul marelui erou.

Maiestatea Sa Regele și-a exprimat dorința d'a se ridica în acest loc sfânt un monument, spre care scop a donat suma de lei 20 mii.

După aceea Maiestățile Lor au intrat în mijlocul poporului. Insufleteștea își ajunse culmea. Fiecare se grăbea să sărute mâna Regelui și Reginei, și în special femeile să se atingă barem de haina ei.

Trecerea Maiestăților Lor pe lângă diferitele plase a durat mai mult de o jumătate de oră. Numărul poporului care a luat parte la acest praznic național, întrecia mult peste suma de una sută de mii.

Între urările și aclamările nesfârșite ale celor prezenți Maiestățile Lor împreună cu întreaga suita cu dnii miniștri și-au continuat în automobile drumul spre Câmpeni, pe un timp admirabil de frumos, pe frumoasa vale a Arieșului.

Momentele trăite în aceste două zile vor rămâne neșterse în inimile noastre, și nu putem decât să aducem mulțumitele noastre comitetului aranjator în frunte cu harnicul prefect Dr. Z. Chirtop, subprefectul Dr. Pătăcean, protopopilor Iovian Murășan și N. Raț, inimosului Dr. Valeriu Moldovan care din acest fericit prilej a scos un număr festiv al «Foaiei Noastre» eternizând prin frumoase articole marile evenimente de azi.

Corespondentul.

Călătoria Suveranilor

Baia mare. — Jibău. — Dej. — Bistrița. Cluj. — Turda. — Bistra. — Câmpeni. — Vidra. — Casa lui Iancu. — Abrud. — Brad. Tebea. — Alba-Iulia. — Blaj.

Sosirea în gara dela *Baia mare* se face în 26 Mai la ora 9 deminează. De față sânt prefectul județului, dl Racoți, protopopul Breban, generalul Olteanu ș. a. Insufleteștea poporului pentru Suverani n'are hotar atât aici, cât și la stațiile următoare *Jibău, Dej*, unde sânt salutați de prefectul Teodor *Mihali*. La Bistrița Suveranii sosesc la ora 6 1/2.

Li se aduc omagii din partea prefectului *Tripon*, a delegației sașilor, și a miilor de țărani, înșiruiți dela gară până în piața orașului. După revista trupelor urmează defilarea unui cortej etnografic, alcătuit din 40 mii de țărani, și școlari din Bistrița și Năsăud.

În 27 Mai, la ora 11 deminează: intrarea în *Cluj*. Primirea a fost impunătoare. Suveranul, la vorbirea prefectului, a răspuns, că cunoaște Clujul, care a fost Golgota românilor, și doarește ca orașul să fie de aici încolo un centru cultural pentru românism. Cortejul etnografic, peste 50 mii de țărani, defilează în Piața Matia. Grupul moșilor lui Iancu a atras în deosebi atențiunea privitorilor. Maiestățile Lor au rămas adânc impresionate de ovațiile, care făceau să răsună văzduhul de puterea aclamațiilor fără sfârșit.

Marți în 27 Mai ora 19 3/4 au sosit MM. LL. la Turda. După primirea dela gara MM. LL. au plecat în oraș unde pe ambele părți ale străzii stau țărani din împrejurime. Orașul era în haina de sărbătoare.

Pe peronul garei în afară de armată s'au prezentat toate autoritățile județene și orașenești, și o mulțime de dame în costum național.

Cuvântarea de bineventare a rostit-o Prefectul Chirtop, iar protopișcul județan, Dr. Ioan Boieriu, prezintă pânea și sarea. M. S. Regele răspunde mișcat.

Dela gară întreg cortegiul a plecat în oraș, unde s'a dat dineu în sala mare dela prefectură. Prefectul a toastat accentuând că după intrarea trupelor române în oraș și după venirea artiștilor, aceasta e a treia sărbătoare, dar și cea mai însemnată pentru Turda.

A răspuns M. S. Regele spunând că a venit la Turda pentru a aduce prinos de re cunoștință marelui Mihai.

În 28 Mai, la 6 diminează, a pornit mulțimea spre Câmpia Turzii, unde odinioară a fost tabăra oștirilor marelui Mihai. Din toate părțile veniau țărani ca potopul.

Sub cerul liber s'au adunat peste 12.000 oameni, ca în frunte cu Regele mândrei țări să asiste la parastasul ce s'a oficiat de Episcopul Dr. Miron Cristea, cu asistență de 9 preoți și diaconi întru odihna sufletească a marelui Mihai.

Pe o dâlmă era așezată tribuna pe seama Suveranilor. Un cor din Sibiu a dat răspunsurile funerale. MM. LL. nu au luat loc în tribună, ci au stat pe marginea ei în fața preoților slujitori.

La sfârșitul serviciului funebral P. S. S. Episcopul Dr. Miron Cristea, a ținut o cuvântare, scoțind în relief însemnătatea locului sfânt, unde sânt așezate osemintele marelui voevod Mihai Viteazul. Cuvântarea a mișcat adânc pe Suverani.

MM. LL. au trecut în revistă întreg poporul adunat. Din ochii tuturor curgeau lacrimi de bucurie. (Despre sărbările dela Turda raportăm mai pe larg la alt loc al ziarului nostru. Red.)

La ora 10 1/2 au plecat suveranii spre *Câmpeni*. În comuna *Bistra* au fost întâmpinați MM. LL. de o mulțime de popor. Primarul satului i-a salutat prin o vorbire. MM. LL. s'au întreținut cu poporul.

La Câmpeni au ajuns la ora 13 1/2. Suveranii au străbătut drumul în oraș pe jos până la locuința prefectului Dr. Zosim Chirtop. Acolo aștepta mulțime mare de popor. Câteva fete cântau frumos din tulpice. Prefectul a dat masa în onoarea Suveranilor. După prânz s'a încins o horă. Regele și Regina au intrat în horă. A urmat apoi o excursiune la *Vidra de jos*. Suveranii au vizitat *Casa lui Iancu* și casa primarului *Nicula*. Apoi s'au înapoiat la Câmpeni, de unde au plecat la *Abrud*. (B. P.)

În acest oraș Suveranii au sosit în 29 Mai, la ora 11 înainte de amiază, primind defilarea trupelor și azistând la desfășurarea unui impunător cortej etnografic, cu pitorești costume și cară frumos împodobite. Prin fața Suveranilor se perindează apoi o nuntă țărănească. Cu acest prilej s'a petrecut o scenă emoționantă în dreptul tribunei regale: Regina s'a apropiat de nuntași și aplecându-se asupra miresei, a sărutat-o.

În tot timpul, tunurile de munte au tras salve în onoarea Suveranilor.

La ora 3 s'a dat un banchet.

Suveranii pleacă apoi, cu automobilele, cercetând localitățile cele mai de seamă din Munții Apuseni: Gura Barzei, unde se află minele de aur, și unde i s'a oferit Reginei un bulgăre de aur așa cum s'a scos din mină; apoi *Brad, Tebea*, unde Suveranii s'au dus la mormântul lui *Avram Iancu* și la *goronul lui Horia*. Preoții au oficiat un scurt serviciu divin, ear Regina, îngenunchind pe mormântul lui Iancu, a depus frumoase jerbe de flori. Mormântul marelui erou din 1848 era păzit de doi moșnegi, de 79 și 94 de ani, ei înșiși veterani din timpul memorabilelor lupte din Munții Apuseni.

Suveranii au fost primiți pretutindeni de popor cu un entuziasm de nedescris. Poporul, care ieșea în calea perechei regale, nu se mai săturau privind pe iubiții Suverani de cari nu se îndurau să se despartă.

În 30 Mai Suveranii au sosit în *Alba-Iulia*. Încă dintre marginile orașului, la zece kilometri depărtare, poporul aștepta pe Suverani, cărora li-au făcut o primire și o manifestație entuziasmată.

Afară, pe câmp, s'a ținut revista și defilarea trupelor în mijlocul unor nesfârșite ovații.

De aici, MM. LL. împreună cu principesa Ileana, sosită cu tren special, au trecut pe jos spre Alba-Iulia. La poarta cetății primarul Velican a întâmpinat pe augustii oaspeți cu pâne și cu sare, urându-le bună venire în cetatea lui Mihai Viteazul.

Regele a mulțumit foarte emoționat, după care își continuă drumul spre Casinoul militar. Sala, frumos împodobită, cuprinde pe toți fruntașii români ai ținutului. Prefectul Ion Pop ia cuvântul asigurând pe Suverani de credința și jertfa poporului, hotărât să lupte pentru Tron și pentru binele țării.

Urmează o recepție, după care MM. LL. primesc defilarea unui imens cortej etnografic de aproape o sută mii de oameni, care durează peste două ore. Trec comunele din întreg ținutul, cu drapele, cu costume naționale splendide. Lumea se scurge neconținut ca un val, în mijlocul ovațiilor și a uralelor care nu mai conținesc.

După defilarea conductului etnografic se încinge, lângă tribuna regală, o nesfârșită horă.

După amiază, Suveranii, împreună cu principesa Ileana, au plecat spre Blaj, cu trenul special. (B. P.)

O grandioasă primire li s'a pregătit și aici. În ziua următoare MM. LL. își fac intrarea în *Sibiu*.

Un francez despre Bănat

Din Paris se scrie:

Dl *Albert Thomas*, șeful socialistilor francezi, într-o conferință ținută la Liga învățământului, în fața a peste 2000 de auditori, a făcut următoarele concluzii în chestiunea bănățeană:

— «Bănatul trebuie cu bună dreptate să revie *întreg* românilor».

În conflictul sârbo-român nu dreptul a 200.000 sârbi de a dispune de propria lor soartă, ci dreptul a 15 milioane de români ca să-și asigure posibilitatea lor de Stat, este *cel care trebuie să aibă întâietatea*. Apoi a adăugat:

«Continuați, români, propaganda voastră, căci poporul francez, care nu ascultă întotdeauna decât de amicitiiile sale, și nu de interesele sale, nu susține decât cauza ce i s'a dovedit ca fiind justă».

Dacă vă iubim, nu e atât din comunitate de rasă, numai pentru aceasta nici o adesiune franceză nu s'ar îndrepta spre voi. Vă iubim mai ales, pentru acest spirit de dreptate și de măsură ce este latin în voi și care se manifestă, nu numai în pretențiunile voastre, ci în felul vostru de a le pune în evidență.

Arbitrarul, violența, lipsa de rușine nu întră în gusturile noastre. Iată pentru ce voi mărturisii fără șovăire, că cu toată afecțiunea egală ce avem pentru sârbi, am fost dela început, *rdău impresionați de gestul lor de a intra în Bănat*, de a ocupa un teritoriu ce este obiect de litigiu între ei și români. Acest gest ni se pare, nouă, ca o dorință evidentă de a aduce a priori un prejudiciu dreptății».

Conferența dlui Thomas a lăsat auditorului o impresie adâncă.

Știrile zilei

Numărul proxim al ziarului nostru apare *Vineri, după sfânta sărbătoare Constantin și Elena*.

Academia Română. Noul academician, reprezentantul Basarabiei, dl *Ion C. Inculeț*, și-a ținut discursul de recepție vorbind despre: spațiul și timpul în nouă lumină. La sfârșit a schițat activitatea științifică a răposatului N. Teclu, al cărui loc îl ocupă acum dl Inculeț. Noul membru basarabean este născut în 1885 Rezeni, județul Chișinăului. A făcut studii la universitățile din Dorpat și Petersburg, și le-a terminat în 1911 obținând diplomă cu gradul I. A ocupat o catedră de fizică la facultatea fizico-matematică din Petersburg. În 1917 s'a întors în Basarabia, unde a luat parte activă la mișcarea de desrobire a românilor basarabeni. În 21 Noiembrie 1917 a fost președinte în Sfatul Țării. După unirea Basarabiei cu România, dl Inculeț ajunge ministru de stat în guvernul central al României.

La discursul său de recepțiune a răspuns dl *P. Poni* și amintește istoria luptelor pentru drepturile Basarabiei purtate din partea *partidului național democrat*, față de partidul nobilimii, partid rusificat.

Secția literară a Academiei a ales membri activi pe domnii *G. Bogdan-Duică* și *O. Goga*, ear secția istorică pe dl *D. Gusti*.

Manifestații impozante în chestiunea Bănatului s'au ținut în toate orașele vechiului regat, în: București (două mari adunări), Iași, Brăila, Craiova, Pitești, Ploiești ș. a.

Studentimea română din *Cernăuț*, în numele întregului popor românesc din Bucovina exprimă credința generală, că jertfele mari ale neamului nostru nu sânt răsplătite de ajuns, dacă Conferența păcii dela Paris ar știrbi drepturile străvechi ale românilor asupra Bănatului întreg.

Chișinăul, în numele Basarabiei, în adunarea ținută Joi, protestează împotriva sfârșirii Bănatului.

† *Petru Iuga* sen. paroh, fost adm. protopresbiter al Săliștei, asesor la scaunul protop., membru ordinar al Asociațiunii Transilvane etc. după scurte suferințe, împărtășit cu sf. Taine, s'a mutat la cele veșnice în 14/27 Mai 1919 la 12 ore a. m. în etate de 83 ani. Rămășițele pământești ale defunctului s'au depus spre veșnică odihnă în 16/29 Mai 1919 la 1 oră p. m. în cimitirul bisericii ort. române din Tilișca. În veci amintirea lui!

Amânare. Adunarea de protestare a Sibiului împotriva știrbirii Bănatului se amână pentru Dumineca ce vine.

Convocare. Membrii fondatori, pe viață și ordinari, ai Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, aparținători *Despărțământului Viștea* și toți cari se interesează de promovarea culturii în popor, din acest *Despărțământ*, sânt poștiți la o consfătuire, care se va ținea *Marți 10 Iunie* (a treia zi de Rusalii) 1919 la 2 ore p. m. în localul Bancii *Olteana* din Viștea de jos, pentru reorganizarea *Despărțământului*. — *Pavel Borzea*, dir.

Trenuri la băile dela Ocna Sibiului. Pleacă la Ocna: deminează la 6.20, 8.20; după amiază la: 2, 4.02, și 5.

Din Ocna pleacă la Sibiu: la 11.09, a. m. 12 ameză, 3 d. a., 7.30 și 9.28 seara.

Teatre în Sibiu

Cinematograful Oraşului. Piaţa Hermann.
Directoară: D-na M. Scholtess.

Marţi şi Miercuri: *Butelia goală*, piesă de-
tectivă în 4 acte, cu Joe Deebs. Titluri româ-
neşti şi nemţeşti.

Inceputul la ora: 8¹/₂, seara.

Cinematograful Apollo. Strada Scheviş.
Directoară: Dna Emil Toth.

Programe interesante în fiecare zi.

Inceputul la ora: 1¹/₂, seara.

Nr. 692/1919

(133) 1—1

Anunţ de licitare

Joi, în 5 Iunie 1919 la ora 10 a. m. se
vinde la licitare în localul subsemnatului Scaun
orfanal (Sibiu, strada Măcelarilor nr. 4, etaj I,
uşa 8) imobilul lui Ioan şi Paraschiva Toma din
strada prelungită a Tîglăriei.

Condiţiile de licitare se pot vedea în orele
oficioase (8—12 a. m.) la numitul oficiu.

Scaunul orfanal oraşănesc în Sibiu.

AVIZ

Se aduce la cunoştinţă Onor public, că

vagoanele necesare

pentru încărcarea mărfurilor de mare şi mică
îrteală trebuie cerute numai dela staţiunea care
se va încărcă marfa, totodată se vor depune la
staţie şi scrisorile de trăsore relative la trans-
porturile de imbarcare.

Şeful serviciului comercial:

Malitză, director.

(131) 1—3

Nr. 117/919.

(110) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de cl. III-a Le-
şnic în protopresbiteratul Devei se publică con-
curs cu 30 de zile dela prima publicare în
«Telegraful Român».

Emolumentele sânt cele fasonate în tab. B.
pentru întregirea dela stat.

Concurenţii au să-şi înainteze cererile în-
struite conform normelor în vigoare, în termi-
nul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiter
şi cu observarea dispoziţiilor regulamentare să
se prezenteze poporului în biserică spre a cânta
respective a celebra şi cuvânta.

Oficiul protopresbiter în înţelegere cu
comitetul parohial.

Dr. Ioan Dobre
protopresbiter.

Nr. 185/1919 protop.

(120) 3—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa III-a
Şaros, protopresbiteratul Mediaşului, se escrie
concurs cu termen de 30 zile dela prima publi-
care în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post
sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea
venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsem-
natului oficiu protopresbiter, iar concurenţii
— pe lângă observarea dispoziţiilor reglemen-
tare — se vor prezenta în vre-o Duminecă sau
sărbătoare la biserică spre a cânta eventual a
celebra.

Mediaş la 5/18 Aprilie 1919.

Oficiul protopresbiter gr.-or. al Mediaşului
în înţelegere cu comitetul parohial respectiv.

Romul Mircea
protopop.

Ad. 349/1919

(124) 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului învăţătoresc la
şcoala confesională gr.-or. română din **Veneţia-
inferioară**, protopresbiteratul Făgăraş, prin aceasta
se publică concurs cu termen de 15 zile dela
prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele sunt:

1. Salar fundamental din fondul şcolar
1200 Cor.

2. Cuartir în edificiul şcolii şi grădina
apartinătoare locuinţei şi lemnele corespunză-
toare. Dela cel ales se pretinde ca în conţe-
legere cu celalalt învăţător să ţină şcoala de re-
petiţie să formeze cor bisericesc şi să conducă
copiii în Dumineci şi sărbători la biserică.

Concurenţii să-şi înainteze rugărilor pro-
văzute cu toate documentele de lipsă subsem-
natului oficiu protopresbiter în termenul arătat
şi să se prezinte poporului în biserică ca să-l
cunoască.

Făgăraş, la 2 Aprilie 1919.

Oficiului protopresbiter în conţelegere
cu comitetul parohial concernent.

Nicolae Borzea
protopop.

Atelier de pictură de artă

Avem onoare a aduce la cunoştinţa publicului
român şi Onor. Preoţi, că am deschis un atelier în
tovărăşie pentru a lua tot telul de lucrări în ulei, anume:
Picturi bisericeşti, tablouri, fotografii mărite după
viaţă în ulei, pastel acv. etc. Diferite prapuri de
biserici. Imitaţiuni de marmură, tot soiul de pictură
de firme în calitate modernă, precum lustruiri de
mobile şi binale.

Stau la dispoziţie cu mai multe Icoane sfinte şi
planuri de probă pentru lucrările bisericeşti. Onoraţi
doritori pot vedea gata icoane în Librăria dl Petru Simtion,
str. Poplăcii şi în Atelier. (113) 3—3

Semnăm cu toată stima:

Irimie Profeta şi **Nicolae Tălmăcean**
pictor. lustruitor şi pict. de firme.

Atelierul Sibiu strada Măcelarilor Nr. 30
înapoi în curte.

Un băiat cu 5—6 clase primesc ca ucenic.

La Librăria arhidiecezană din Sibiu se află
spre vânzare:

Cântece

pentru voce şi piano de **Emil Montia.**

I.

1. Oltul, poezie de O. Goga.
2. Singur, poezie de O. Goga.
3. Doina, poezie de G. Coşbuc.
4. Reverie (Când amintirile n' trecut), poe-
zie de Eminescu.

Preţul 3 lei = 6 coroane.

II.

5. Dorurile mele, de O. Goga.
6. Peste vârfuri, de Eminescu.
7. Somnoroasă păsărele, Eminescu.
8. După ce atâta vreme, Eminescu.
9. Scumpă dragă lelişoară, *.

Preţul 5 lei = 10 coroane.

III.

10. Seara de O. Goga.
11. Se bate miezul nopţii Eminescu.
12. Strigă lelea din grădină, *.
13. Lună Lună de Goga.
14. Ploaia cade *.

Preţul 5 lei = 10 coroane.

:: Expedată recomandat, porto postal 40 fil. ::

Biblioteca

„Reuniune române de agricultură din com. Sibiu”

Nr.	1.	Tinerea vitelor, de E. Brote	K	—24
„	2.	Trifoiul, de Eugen Brote	„	—24
„	3.	Prăsirea pomilor, de Dem. Comşa	„	—24
„	4.	Legea veterinară, de inv. Muntean	„	—80
„	5.	Insoţirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote	„	1-60
„	6.	Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu	„	—70
„	9.	Poveţe pentru stăpînirea gîndacilor de Maiu	„	—10
„	10.	Darea pe vinuri şi favorurile (folesnirile) ce face legea în privinţa ei proprietarilor de vii	„	—
„	11.	Poveţe pentru apărarea împotriva gîndacilor, cari sfredelesc mugurii	„	—10
„	12.	Scurtă povăture la stăpînire şoarecilor de câmp	„	—10
„	13.	Cum să înlătim orzul de bere	„	—18
„	14.	Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nicolau Iosif, învăţător	„	—70
„	15.	Nutritura animalelor de casă, de Aurel Cosciuc. Op. premiat. Cu 6 ilustraţii în text	„	1-50
„	16.	Cuvinte de îmbărbătare pentru Serbarea pomilor şi a paserilor	„	—20
„	17.	Monilia, o nouă boală a pomilor, de Hermann Kern	„	—10
„	18.	D'ale Pomăritului, sfaturi întocmite de Astra Hodoş	„	—25
„	19.	Câteva rele incubate în populaţiunea dela sate de Dr. Ion Bucur, medic	„	—30
„	20.	Nimicirea şoarecilor de câmp, îndrumări prelucrate după instrucţie ministerială	„	—20

În editura comisiunii administrative a tipo-
: : grafiei arhidiecezane a apărut : :

Istoria bisericească

a

românilor ardeleni

de

Dr. Ioan Lupaş

protopop al Săliştei, membru al acad. rom.

Aprobată de P. V. Consistor Arhidiecezan gr.-or.
român din Sibiu, prin deciziunea din 6 Martie
1918 Nr. 1785 Bis.

Se află de vânzare la Librăria arhidiece-
zană cu **10 coroane** plus portpostal
recomandat 1 cor.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu
: : : : se află de vânzare : : : :

Biserica catedrală

dela

Mitropolia ortodoxă română în Sibiu.

Istoricul zidirii (1857—1906)

de

Dr. Ilarion Puşcariu,

Dr. E. Miron Cristea şi Mateiu Voileanu.

Cu 24 ilustraţiuni şi 3 faesimile.

Preţul 4 cor., plus 60 fil. porto recomandat.